

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2024/25

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Gramatyka opisowa – fonetyka I fonologia
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Descriptive grammar of Polish language – Phonetics & Phonology
Kierunek studiów	filologia polska
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	językoznawstwo
Język wykładowy	polski

Koordynator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Anna Czaplą
---	---------------------

Forma zajęć(<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
ćwiczenia	30	I	3

Wymagania wstępne	Wiedza gramatyczna z poziomu szkoły podstawowej i średniej.
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Student w trakcie ćwiczeń powinien nabyć kompetencji poznawczych w zakresie: klasyfikacji głosek i ich cech artykulacyjnych, typologii zjawisk fonetycznych, jakie zachodzą w trakcie realizacji ciągów fonicznych, opisu systemu fonologicznego języka polskiego. Winien także wykazać się umiejętnością zapisu fonetycznego tekstu z uwzględnieniem zachodzących w nim zjawisk asymilacyjnych.

**III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych
Warsztaty realizują kompetencje kluczowe dla programu studiów I stopnia filologii polskiej.**

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student charakteryzuje system fonetyczny i fonologiczny języka polskiego.	K_W09
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student zapisuje każdy tekst pisany i mówiony fonetycznie, zwracając uwagę na właściwości osobnicze (pochodzenie, błędy językowe, poziom świadomości językowej piszącego, mówiącego).	K_U06
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student świadomie wykorzystuje zdobytą wiedzę w pracy zawodowej (nauczyciel języka polskiego i logopeda).	K_K04

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Część I gramatyki opisowej przewiduje omówienie zagadnień z fonetyki i fonologii języka polskiego. Z zakresu fonetyki przewidziane są następujące zagadnienia: artykulacyjna klasyfikacja głosek, charakterystyka poszczególnych dźwięków języka, schematy artykulacyjne głosek, znaki alfabetu fonetycznego, zapis tekstów z uwzględnieniem zasad ortofonicznych, upodobnienia fonetyczne – ich klasyfikacja i charakterystyka poszczególnych procesów, elementy prozodii. Z zakresu fonologii przewiduje się omówienie następujących zagadnień: inwentarz fonemów, typy opozycji, warianty fonemów.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

WIEDZA

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
W_01	metoda analityczna/ praca pod kierunkiem	kolokwium	ocenione kolokwium
UMIĘJĘTNOŚCI			
U_01	ćwiczenia praktyczne	kolokwium	ocenione kolokwium
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	metoda problemowa	obserwacja	arkusz obserwacji

VI. Kryteria oceny, wagi...

Przygotowywanie się do zajęć i aktywne w nich uczestnictwo - 30%, zaliczenie kolokwium - 70%

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	60

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
A. Nagórko, Zarys gramatyki polskiej (ze słowotwórstwem), Warszawa 2000; D. Ostaszewska, J. Tambor, Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego, Warszawa 2000; Z Leszczyński, Fonologiczna wartość dźwięku j we współczesnej polszczyźnie kulturalnej i w gwarach „Biuletyn PTJ” t. 25; K. Nitsch, Szczelinowe ń [w:] Tenże, Wybór pism polonistycznych, t. 1, s. 162-163; Z. Stieber, Dlaczego mówimy trzy krzywe krzaki, a nie dży gżywe gżaki? „Język Polski”24 (1946), s. 76-78.
Literatura uzupełniająca
L. Dukiewicz, I. Sawicka, Gramatyka współczesnego języka polskiego. Fonetyka i fonologia, Kraków 1995. Pozostała literatura będzie podawana na bieżąco.